ESTABLISHED 1893.
"SVOBODA" ("LIBERTY")
THE RUTHENIAN NEWSPAPER
published three times a week
Tuesday, Thursday and Saturday, by
The Little Russian Nat'l Union
of America
at 83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
Subscription:
per year ..... $2.00 | Canada & Europe:
half year ..... 1.00 | per year $3.00
single copy ..... .03 | half year 1.50

СВОБОДА

"УРЯДОВИЙ ОРГАН Р. Н. СОЮЗА В АМЕРИЦІ. "SVOBODA" OFFICIAL ORGAN OF THE L. R. NAT'L UNION OF AMERICA

ЗАЛОЖ. 1893 РОКУ.
"СВОБОДА" ("LIBERTY")
виходить три рази на тиждень
вівторок, четвер і суботу.
видає
„РУСКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ"
в Америці
83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
Передплата:
на рік ..... $2.00 | Канада і Европа:
на пів року ..... 1.00 | на рік $3.00
поод. число ..... .03 | на пів року 1.50

РІК XXII. Джерзи Сіти, Н. Дж., вівторок 8-го вересня 1914. Ч. 46. VOL. XXII. Jersey City, N. J., Tuesday, September 8, 1914. N. 46.

НІМЦЇ ОКРУЖАЮТЬ 600.000 ФРАНЦУСЬКУ АРМІЮ.

Велика побіда Німців під Ремс: Французи стратили 12.000 людий і 410 гармат.

Париж з боязни перед німецькими гарматами хоче піддати ся.

Битви між Австрійцями і Москалями тривають дальше.

Війна з Росією.

в Галичині:

КРІВАВА БИТВА КОЛО МІСТА ГАЛИЧА.

Петроград (через Париж), 5. вересня. — Урядова російська телєграма про битву коло Галича подає слідуючий висказ:

„Австрійська армія заняла сильно укріплені становища в 13 фортах Галича. По тридневній крівавій битві удало ся Москалям здобути цілу кріпость. Австрійські війска були приневолені подати ся назад з великими стратами. 4.500 Австрійців полягло на поли битви. Москалї здобули 32 гармати і забрали богато воєнного матеріялу. Кріпость Галич мало велике воєнне значінє: його здобутє уможливило Москалям контролю на цілу східну Галичину".

Остак представляють ся російський урядовий рапорт. Найменшій побіді приписують велике воєнне значінє. А вже зовсім сьмішно виглядає хвальба Москалів про здобутє 13 галицьких фортів. Галич ніколи не був і не є кріпостию. Лише в послїднім році побудовано недалеко Галича охоронні вали для піхоти, щоби боронити переходу через ріку Дністер. Москалі мусіли отже мимо побіди над Австрійцями понести тут дуже великі страти, коли пускають вісти про здобуванє 13 фортів в Галичи.

ЗАНЯТЄ ЛЬВОВА ЧЕРЕЗ МОСКАЛЇВ.

Лондон, 5. вересня. — З Петрограду наспіло урядове потверджене про занятє Львова Москалями. По завзятій 5 дневній боротьбі російська армія під проводом генерала Русского здобула всі форти в околиці Львова, почім Австрійці подали ся назад на захід від міста в напрямі Городка. Саме місто Львів піддало ся без найменьшого опору. До Львова перенесено головну кватиру російських війск, які находять ся в Галичині.

Історія з фортами коло Львова вічно повторяють ся. В сей спосіб Москалі хотять піднести вартість своїх побід. Коли Москалям приходилось з так великими трудностями здобувати неістнуючі форти, то кілько часу і людий буде їх коштувати здобутє дійсної кріпости Перемишля.

МОСКАЛЇ ПРО ПОБІДУ НАД АВСТРІЙЦЯМИ В ГАЛИЧИНІ.

Лондон, 5. вересня. — Російський міністер для заграничних справ Сазонов прислав до тутешного посольства телєграму, в якій доносить, що ліве крило австрійської армії в Галичині зовсім розбите. Австрійці стратили 25.000 людий, 150 гармат, тисячі коний і богато возів з воєнними матеріялами. Друга російська армія побила австрійську армію коло Томашева і перейшла галицьку границю від півночи. Кілька тисяч Австрійців взято у неволю, між ними також кілька високих офіцирів головного штабу.

Чи і повисша телєграма подає правдиві вісти можна сумнівати ся. Всеж таки вже на ці підстані можна наглядно переконати ся, які брехні доходять з Петрограду. Коли давнійші російські телєграми доносили, що Австрійці стратили 100.000 війска, то теперішна урядова з Петрограду зменшила вже страти Австрійців на 25.000.

УРЯДОВА ВІСТЬ ПРО ПОЛОЖЕНЄ В ГАЛИЧИНІ.

Відень (через Рим і Лондон), 5. вересня. — Австрійське міністерство війни оголосило вісти з поля війни в Галичині. Східне крило австрійської армії в Галичині заняло сильні оборонні становища здовж ріки Сяну а крім сего укріпило ся на згірях коло Городка (на захід від міста Львова). Операції австрійських війск в Польский Королівстві є успішні. Австрійські війска є скріплені німецькими корпусами, а передівсім артилєрією.

Належить припускати, що ціла Буковина і східна Галичина по місто Городок, а на полудне по ріку Дністер, находять ся в руках Москалів. Черновці, столицю Буковини, і Львів, столицю Галичини, Москалі заняли. Однак занятє східної Галичини не можна ще ніяк уважати цілковитою побідою над Австрійцями, як се чванять ся Москалі. Ціла східна Галичина не має ані одної кріпости. До рішаючої битви прийде доперва над Сяном і ся битва рішить властиву побіду. Російська армія в Галичині не находить ся в так дуже кориснім положеню, як його представляють вісти з Петрограду. Від сторони Карпат грозить їй небезпека, бо з Угорщини можуть надійти кождої хвилі нові австрійські війска і напасти на російську армію з боку. Недалека будучність покаже, яку вартість і значінє мають дотеперішні успіхи російської армії в Галичині.

МОСКАЛЇ ЧЕРЕЗ ГОРИ КАРПАТИ ДО ВІДНЯ?

Петроград (через Лондон), 5. вересня. — По розбитю австрійської армії в Галичині стоїть для Москалів отверта дорога до Будапешту і Відня через гори Карпати. Найлекше представляєть ся перехід через Карпати на дорозі Сколє-Лавочне.

Москалі мають знамениту фантазію. Вони собі пригадали, що в р. 1848, підчас революції на Угорщині перейшли вони Карпати без великих трудностий, тому зродилась і тепер в них ся гадка.

ГРАФ БОБРИНСЬКИЙ ГУБЕРНАТОРОМ ГАЛИЧИНИ.

Петроград (через Лондон), 5. вересня. — Графа Бобринського іменував цар губернатором східної Галичини.

Голова шпігунської банди в Галичині, славний граф Бобринський, діждав ся заплати. Лише не знати, як довге його пановане.

НОВА ЦАРСЬКА ЛАСКА ДЛЯ ЖИДІВ.

Копенгаген (Данія), 5. вересня. — Російський посол в Копенгаген одержав вість, що російський цар видав приказ, на підставі котрого жиди можуть бути офіцирами.

Се новий доказ царської ласки для своїх „улюблених" Жидів. Видно з того, що цар має більше довіря до жидів, ніж до своїх корінних Москалів.

в Польськім Королївстві:

ПОБІДА МОСКАЛЇВ КОЛО ЛЮБЛИНА.

Лондон, 5. вересня. — З Петрограду прийшла вість, що російська армія, одержавши нові сили, приступила до офензиви. На лінії між Люблином а Холмом прийшло до великої битви. Австрійські війска з великими стратами подали ся назад. Поміч Німців прийшла за пізно.

Побіди Москалів в Польськім Королївстві не є зовсім певні, бо телєграми з Австрії і Німеччини доносять, що Москалі уступають.

МОСКАЛЇ ЗНОВА ГРОЗЯТЬ НІМЦЯМ.

Петроград (через Лондон), 5. вересня. — Австрійська армія в Галичині і в Польськім Королївстві зовсім знищена. 10 корпусів вистарчає, щоби унеможливити дальшу акцію австрійської армії. Ціла російська сила в числї 20 корпусів розпічне похід в напрямі Берліна. До трох тижнів Берлін буде в руках Москалів.

Москалі нарочно пускають в сьвіт ріжні брехні. Їм розходить ся головно о се, щоби додати заохоти нещасливій союзниці Франції, яка находить ся вже в передсмертних судорогах.

НІМЦЇ ВИСИЛАЮТЬ ВЕЛИКІ ВІЙСКА ПРОТИ РОСІЇ.

Лондон, 5. вересня. — З Копенгаген (в Данії) доносять, що всї зелїзниці на схід від Берліна находять ся у військовім зарядї. Безчисленні поїзди переповнені німецьким війском, яке спішить на східну границю проти Росії. 5 нових корпусів прибуло до Польського Королївства, щоби скріпити австрійську армію і спільними силами ударити на Варшаву.

Щодо висилки німецьких війск проти Росії кружать ріжні здогади. Одні кажуть, що Німеччина поставила нові корпуси, инші знова, що Німеччина забрала часть війск з Альзації і Бельгії, заступаючи їх загальним ополченєм.

у Східних Прусах:

ЩЕ ПРО ПОБІДИ НІМЦЇВ ПІД АЛЄНШТАЙН.

Берлін (бездр. телєгр.), 5. вересня. — Після остачного обчисленя по побіді над Москалями під Алєнштайн показало ся, що російська полонена армія числить 90.000 людий. Полонених розділено по ріжних гарнізонах середної і північної Німеччини.

Попередні німецькі телєграми доносили, що під Альнштайн взято лише 70.000 Москалів у неволю. Опісля російські вісти потвердили неудачу російської армії і признали, що страта Москалів виносить 80.000.

МОСКАЛЯМ У СХІДНИХ ПРУСАХ НЕ ВЕДЕТЬ СЯ.

Берлін (через Лондон), 5. вересня. — Німецькі війска посувають ся у Східних Прусах чимраз дальше в напрямі російської границі. Москалї з великими стратами подають ся назад.

ЗАГАЛЬНЕ ПОЛОЖЕНЄ

НА ТЕРЕНІ ВІЙНИ З РОСІЄЮ:

Воєнне положенє в Галичині в послїдних двох днях не улягло великій зміні. Австрійські війска уступили перед подавляючою силою Росії і заняли оборонне становище коло Городка, на захід від міста Львова. Майже ціла східна Галичина і Буковина опинили ся в руках Москалїв. Однак, коли візьметь ся під розвагу загальне положенє, то дотеперішні побіди Москалїв ще немають ніякого рішаючого впливу на дальший хід війни.

Заки Москалї зможуть приступити до облоги Перемишля, прийде ще передше до більшої битви коло Городка. Тимчасом може надійти на поміч армія з Угорщини і напасти Москалїв від полудня.

Як має ся справа в Польськім Королївстві, годі напевно оцінити. Одно є певне, що коло Томашева, Люблина і на захід від Варшави боротьба триває ще дальше. Одна і друга сторона доносить про побіди. Австрійським війскам в Галичині і в Польськім Королївстві прибули на поміч Німці.

У Східних Прусах Москалї утікають в напрямі своєї границі. Вправдї Москалї грозять, що висилають 20 корпусів на Берлін, але покищо їх не видати. Страта 90.000 армії під Алєнштайн відібрала Москалям відвагу спішити ся до Берліна. А тимчасом Німці висилають щораз то нові війска над Вислу.

НА ТЕРЕНІ ВІЙНИ З ФРАНЦІЄЮ:

В послїдних двох днях німецькі війска віднесли нові побіди над Французами і їх союзниками.

Німецькі армії на заходї заняли цілий ряд міст і кріпостий та зближили ся до Парижа, перетинаючи рівночасно відворот французькій армії в напрямі Парижа.

Ліве крило французької армії мусіло уступити перед перевагою німецьких війск. Скорим побідним маршом удало ся Німцям окружити ліве крило і центр французької армії, яка числить около 600.000 людий. Сьвітла побіда Німців під Ремс була першим вислідом німецького пляну окруженя Французів. Ціла майже друга оборонна лінія Французів находить ся в руках Німців.

Одинока боєва лінія, на якій Французи ще троха держать ся — се лінія Верден, Туль, Епіналь і Бельфор. Але и тут Німці зробили великі успіхи. Армія під проводом німецького наслїдника престола побила Французів під Верден і приступила до облоги кріпости.

Париж, відтятий від головної французької армії, не довго зможе боронити ся. Вже тепер ходять поголоски, що Французи хотять залишити оборону міста, щоби охоронити його перед знищенєм німецькими гарматами.

Війна з Францією.

ВЕЛИКА ПОБІДА НІМЦЇВ КОЛО РЕМС.

Берлін (бездр. телєгр.), 5. вересня. — Німецький посол Бернсторф одержав з Берліна урядову вість слідуючого змісту:

„Німецькі війска заняли без ніякого опору зі сторони Французів кріпость Ремс. Німецька армія під проводом генерала фон Більова розбила на полудне від Ремс французьку армію. 12.000 Французів взято у неволю. Крім сего здобули Німцї 260 гавбиць, 150 полевих гармат і забрали 6 полкових прапорів".

Кріпость Ремс лежить на другій лінії оборонній Французів. З упадком кріпости Ремс ціла оборонна лінія находить ся вже в руках Німців.

БИТВА КОЛО КРІПОСТИ ВЕРДЕН.

Берлін (бездр. телєгр.), 5. вересня. — Німецька армія під проводом німецького наслїдника престола побила французькі війска під кріпостию Верден і змусила їх до утечі. Французи понесли великі страти. Облога кріпости Верден розпочала ся.

Кріпости Верден, Туль, Епіналь і Бельфор творять оборонну лінію Франції від німецької границі. Верден є одною із найсильніших французьких кріпостий. Від здобутя Верден залежить судьба прочих кріпостий.

НІМЦЇ ЗАЙМАЮТЬ ПОБЕРЕЖНІ МІСТА ФРАНЦІЇ.

Лондон, 5. вересня. — Сильні війска німецькі посувають ся здовж побережа Франції, щоби заняти пристани і унеможливити виладовуванє англійських війск, призначених на поміч Франції.

Про занятє Німцями французьких пристаний: Дункірк, Калє і Бульонь, доносили телєграми вже перед кількома днями. В нинішній телєграмі є бесіда про пристани Дів і Гавр.

НІМЕЦЬКІ ВІЙСЬКА ПІД ПАРИЖЕМ.

Лондон, 5. вересня. — Німецькі армії зближають ся щораз близше до Парижа. Передні сторожі німецького війска заняли місто Руен на захід від Парижа. Північна німецька армія розбила війска союзників коло Сінліс і зближасть ся до міста Мо, віддаленого всего кільканайцять миль на схід від Парижа. Грозить велика небезпека, що відворот війск Французів і союзників буде зовсім відтятий від Парижа.

ПАРИЖ ХОЧЕ ПІДДАТИ СЯ?

Лондон, 5. вересня. — З Парижа доносять, що французький генеральний штаб носить ся з гадкою не боронити Парижа, щоби охоронити місто перед знищенєм в наслїдок бомбардованя.

Скоро Німцям удасть ся здобути перший ряд фортів коло Парижа, дальша оборона міста буде залишена.

Бомбардоване міста без здобутя зовнішного перстеня кріпостий є неможливе з причини великого віддаленя.

Иньші вісти заперечують поголоскам про капітуляцію Парижа. Кажуть, що комендант Парижа, генерал Ґалієні, одержав від правительства і від ґенерального штабу приказ боронити місто до послїдного.

НІМЦЇ ОКРУЖИЛИ ЦЕНТР І ЛЇВЕ КРИЛО ФРАНЦУЗІВ.

Лондон, 5. вересня. — **З Парижа надійшли невеселі вісти. Німецька армія, яка здавалась іти на Париж, звернула на схід від міста, щоби окружити ліве крило і центр французької армії. Північно-східна армія французька опустила місто Шальон в напрямі ріки Марн. Від вислїду сеї битви зависить тепер судьба цїлої французької армії.**

На підставі повисшої відомости належить вносити, що Німцям удав ся маневр і вони окружили 600.000 армію Французів зі всіх майже боків. Належить сподївати ся, що коли Німцям в тій битві пощастить ся, то цїла французька армія буде розбита і дальший опір Франції буде без найменшого успіху. Побіду Німців під Ремс і полонене 12.000 Французів належить уважати яко перший вислїд німецької засідки. Такасама судьба чекає і прочу французьку армію.

ПОСЛЇДНА УМОВА МІЖ СОЮЗНИКАМИ.

Лондон, 5. вересня. — **Англїя, Франція і Росія підписали нинї в Лондонї умову, на підставі котрої зобовязали ся, що жадна з тих трох держав, без позволеня двох других, не сьміє заключати мира.**

Отся умова звучить як слїдує:

„Підписані повновласнини дотичних держав заявляють отсим слїдуюче: Англійське, французьке і російське правительство зобовязують ся взаїмно підчас теперішної війни не заключати жадного мира зокрема. Всї три держави годять ся на се, що коли би мало прийти до поставленя услівий мира, ніхто зі союзників не поставить таких услівий, без дозволу і порозуміня з прочими двома союзниками.

„Щоби потвердити повисшу умову, кладуть низше підписані власноручні підписи і свої печати.

„Видано в Лондонї, дня 5. вересня, 1914 р.

Е. Ґрей (анґл. міністер для загр. справ).
Павло Камбон (франц. посол в Анґлїї).
Бенкендорф (рос. посол в Анґлїї).

Повисша умова є зовсім природно для Анґлїї дуже корисна, бо навіть на случай цїлковитого знищеня Франції і Росії без згоди Анґлїї не може прийти до заключеня мира. З тої умови можна рівнож заключати, що розгромлене Франції є вже неминуче та що Анґлїя буде старати ся ужити всїх своїх сил, щоби дальше вести війну з Німеччиною.

Дипльоматичні круги у Вашінґтонї представляють, що висше згадана умова значно продовжить европейську війну. Надїя през. Вілсона і секр. Брайна на скоре привернене мира в Европі завела. Анґлїя стягає зі всїх своїх кольоній (в Азії, Африцї, Америцї і Австралії) війска, щоби ще ратувати лихе положене у Франції, евентуально, щоби боронити своєї власної держави перед нападом Німців.

100.000 АВСТРІЙЦІВ В АЛЬЗАЦІЇ.

Лондон, 5. вересня. — **Зі Швайцарії надійшла вість, що 100.000 австрійська армія переїхала на захід, щоби скріпити ліве крило німецької армії на боєвій лїнії між французькими кріпостями Бельфор і Туль.**

Коли ся вість правдива, то можна з того заключати, що Німцї спішать ся, щоби в як найкоротшім часї задати послїдний удар Франції і відтак всї свої сили звернути проти Росії. Деякі воєнні знатоки предсказують, що найдальше до місяця Франція буде приневолена до заключеня мира.

ОБЛОГА ФРАНЦУСЬКОЇ КРІПОСТИ МОБЕЖ.

Берлїн (бездр. телеґр.), 5. вересня. — **Сильний відділ німецького війска розпочав облогу кріпости Мобеж. Німцї здобули вже 3 форти. Прочі форти держать ся мимо страшного огню великих обляжничих гармат. Упадок кріпости є неминучий.**

Кріпость Мобеж — се одинока кріпость над бельґійською границею в руках Французів. Однак і тут Німцї держать ся давної системи, як се мало місце в Бельґії при облозї кріпостий Лїєжу і Намуру. Вони полишили коло Мобеж потрібну скількість війска до облоги, а головна сила армії, не зупиняючись, пішла дальше на полуднє.

НІМЦЇ ПРИСТУПАЮТЬ ДО ОБЛОГИ АНТВЕРПІЇ.

Лондон, 5. вересня. — **Сильні німецькі відділи появили ся вже на захід від міста Антверпії, щоби відтяти місто від сторони моря. Укріплене місто Дендермонд піддало ся Німцям без ніякого опору. Бельґійська армія по неудачній битві під Мелїн повернула до Антверпії. Кружить поголоска, що бельґійський король Альберт є ранений відломом шрапнелї.**

500.000 МОСКАЛЇВ В ОСТЕНДЇ?

Ню Йорк, 5. вересня. — **З Лондону надійшли ще доси непотверджені вісти, що пів мілїона Москалїв переправило ся з північної російської пристани Архангельск морем до Анґлїї, а звідси до Остенди, щоби перервати німецьким війскам у Франції получене з Німеччиною.**

Перші телеґрами говорили про виладоване 70.000 Москалїв, иньші про 500.000 Москалїв, а вкінци 750.000. Повисші поголоски не заслугують зовсїм на віру.

НЇМЦЇ ДОМАГАЮТЬ СЯ КОМІСІЇ ДЛЯ РОЗСЛЇДЖЕНЯ ЇХ „ВАРВАРСТВ".

Амстердам (Голяндія), 4. вересня. **Німецьке правительство віднесло ся до представників неутральних держав: Злучених Держав, Голяндії і Італії, щоби виделеґували комісію, яка на місци провірила би, як обходили ся і обходять ся німецькі війска в занятих територіях.**

Вісти про надужитя німецьких жовнірів в Бельґії і Франції є зовсім ложні.

ЯК ПОВОДЯТЬ СЯ НЇМЦЇ У ФРАНЦІЇ?

Париж, 5. вересня. — Начальник департаменту (провінції) Па-де-Кале надіслав телеґраму слїдуючого змісту:

„Я видав приказ до населеня провінції, щоби не утїкало. Німецькі війска обходять ся дуже чемно і не допускають ся ніяких надужить. За все, що беруть для своєї армії, платять готівкою. Беруть лише тоді силою, коли средства пожива перед ними укривають ся".

„ЧИМ ЇХ БІЛЬШЕ УБЄШ, ТИМ БІЛЬШЕ ЇХ ВИДИШ".

Лондон, 5. вересня. — Кореспондент з Ферієр, місточка недалеко Парижа, оповідає слїдуюче:

„Наші жовніри бють ся хоробро, але їх болить се, що мусять завсїгди уступати перед ворогом. Вони ніяк не можуть сего зрозуміти, длячого се так дїєть ся. Німцї являють ся нараз у великім числї і приневолюють їх до утечи. Французькі жовніри кажуть: Чим Німців більше убєш, тим більше їх видиш. Але, коли би ми дістали їх в свої руки в отвертім поли, тоді прийшов би їм конець".

Війна на мори.

НІМЕЦЬКІ КОРАБЛЇ НА ПІВНІЧНІМ МОРИ.

Копенгаґен (Данія), 5. вересня. — **Ескадра німецької фльоти, зложена з двох кружляків і кількох торпедовців, заняла 15 анґлїйських рибацьких кораблїв. Кілька кораблїв Німцї затопили, решту враз з товарами забрали до пристани Вільгельмсгафен.**

ЯПОНЦЯМ НЕ КОНЧЕ ВЕДЕТЬ СЯ.

Токіо (Японія), 5. вересня. — **Японське міністерство потвердило вість про затоплене другого воєнного корабля „Шірато".**

Японські війска, призначені до облоги Тієн-Тсіну, висідають дальше на хінській територіі в Шантунґ, мимо протесту хінського правительства.

БЕЗЧИННІСТЬ АНҐЛЇЙСЬКО-ФРАНЦУСЬКОЇ ФЛЬОТИ.

Рим, 4. вересня. — **Телеґрами з Відня доносять, що австрійська фльота кпить собі з безчинности анґлїйсько-французької фльоти на Адрійськім мори. Ніяк не можна собі представити, длячого три рази сильнїйша фльота не відважуєть ся звести бою з розмірно слабою фльотою Австрії.**

СТАНОВИЩЕ ИНЬШИХ ДЕРЖАВ.

ІТАЛІЯ ЗАХОВУЄ ДАЛЬШЕ СВОЮ НЕУТРАЛЬНІСТЬ.

Берлїн (бездр. телеґр.), 5. вересня. — **Стараня Анґлїї і Франції, щоби певмовити Італію на свою сторону, не принесли бажаного успіху. Анґлія і Франція обіцювала Італії за поміч проти Австрії і Німеччини розширене краю коштом Австрії, а крім сего дешеву одну міліярдову позичку. Італія позістає і надальше неутральною.**

Показуєть ся, отже, що всякі алярми, які доносили про велике напружене між Італією а Австрією, про нагромаджене війск на обох сторонах італїйської границї, були без найменьшої підстави і зовсім видумані.

ТУРЕЧЧИНА ПОЗІСТАЄ РІВНОЖ НЕУТРАЛЬНОЮ?

Вашінґтон, 5. вересня. — **Турецький посол у Вашінґтонї заявив на підставі відомостий, одержаних з Царгороду, що Туреччина позістане неутральною. Всякі відомости про концентроване війск і про приїзд німецьких офіцирів до Туреччини є зовсім неправдиві.**

АНҐЛЇЯ ВИСИЛАЄ УЛЬТИМАТ ГОЛЯНДІЇ.

Амстердам (Голяндія), 5. вересня. — **Тут кружать вісти, що Анґлія зажадала від Голяндії дозволу висадити свої війска на голяндськім побережу, на північ від Антверпії. Голяндське правительство мало відмовити сему жаданю. Ся вість понищо є непотверджена.**

—о—

Послїдні вісти з поля війни.

Лондон, 7. вересня. — **У віддаленю 15 миль на схід від Парижа кипить завзята бтва між Німцям а армією союзників.**

Лондон, 7. вересня. — **На побережу Бельґії висадили Анґлїйці армію, зложену з Індійців. Армія посуваєть ся в напрямі міста Ґент.**

Петроград, 7. вересня. — **Російські відділи перейшли ріку Днїстер, заняли місто Стрий і посувають ся здовж ріки Стрия в напрямі Карпат.**

Базель (Швайцарія), 7. вересня. — **Німецький цїсар обняв особисто команду над армією, яка находить ся на полудне від міста Нансі.**

Петроград, 7. вересня. — **Москалї віднесли побіду над австрійською армією між Буґом а Вислою і змусили її повернути назад за ріку Вислу.**

—о—

ЗА УКРАЇНСЬКУ ДЕРЖАВУ.

Мадярський полїтик Микола Семере, який від якогось часу звернув особливу увагу на українську справу і між иньшим розписав конкурс на працю про історичні взаємини між Мадярами й Українцями, містить у віденській ґазеті „Нае Вінер Таґблят" (ч. 215. з 6. м. м.) статю п. н. „Будучність", в якій яко цїль війни вказує основне ослаблене Росії через утворене самостійної України. Ось його виводи:

„Нема найменьшого сумніву, що ми побідимо на цїлій лінії. Тількиж побіда коштувати-ме дуже богато крови і величезних жертв.

„Найбільшим та найбільше житєвим питанєм будучности буде таке визисканє наших дорогих побід, щоби за яких десять років не могла знов повернути така страшна війна, та, щоби нашим ворогам унеможливити втягнути нас і Европу щераз в таку війну. Отгимто остаточні вислїди мусять бути переворотні. Мусить наступити вікове установлене ладу.

„Я писав і говорив перед шести роками, що Сербію і Росію треба подїлити. Се повторюю щераз та кажу, що ми повинні нещасні окраїнні провінції Росії визволити та зробити їх самостійними. Що має стати ся з Фінляндією, Лївонією, Курляндією й Естонією, про те вже дуже добре знає цїсар Вільгельм. В російській Польщі настане певно основний переворот. Алеж ми мусимо поставити на чергу й розвинути і найновійше питанє українське. Отсе живе закований, трийцять-мілїоновий нарід в невдоволеню. Українцї не можуть розвивати навіть своєї мови в школї. Вони ненавидять Росію вже з давен-давна. Їх землї — се найбогатші провінції Росії. Україна се шпихлїр і скарбниця південної Росії. **Колиж Україну визволить ся, відділить ся її від Росії та зробить ся самостійною, тоді ослаблена Росія певно не вспіє за десять років знов обернути ся проти нас.** Коли нам прийшло ся почати сю страшну сьвітову війну, то нашим найпершим обовязком повинно бути застановити ся над тим, що ми хочемо сотворити та яких овочів дожидаємо яко кінцевих вислїдів війни".

—о—

Маніфест до Українців у Галичинї!

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДЕ!

Надходить важна історична хвиля. Важить ся доля держав і народів. Нічого не вдіяли всякі зусиля дипльоматичні, щоби вдержати в Европі мир. Буря війни суне на Европу і нічого її не спинить.

Суне отся буря передовсїм на держави, в склад яких входить український нарід. Український нарід належить до тих народів, на які війна і її наслідки налягнуть найбільше.

В таку хвилю нарід, що хоче жити, мусить мати одну думку і одну волю і ту свою волю перемінити в дїло, яке заважило би в історії держав і народів.

І тому в сїй хвилї представники українського народу в Галичині всїх політичних напрямів, які лучить один національний ідеал, зібрали ся в Головну Українську Раду, яка має бути висловом одної думки і одної волї українського народу і показати йому дорогу до дїла, яке жде його в теперішній хвилї.

Ми не є прихильники війни, ми разом з цїлим культурним сьвітом уважаємо мир найцїннїйшим добром людскости. Але бувають в історії держав і народів хвилї, коли війна являєть ся неминуча. І коли не можемо війни відвернути, то мусимо старати ся, щоб ті жертви, яких вона від нас вимагає, не пішли на марно, щоб кров батьків принесла добро дітям.

Дорога, яка веде до сього, ясна.

Війни хоче цар російський, самодержавний володар імперії, яка є історичним ворогом України. Царі російські зломили Переяславський договір, яким вони обовязали ся були шанувати самостійність України, і поневолили вільну Україну. Царська імперія протягом трох століть веде політику, яка має за цїль відобрати поневоленій Україні національну душу і зробити український нарід частиною російського народу. Царський указ відобрав українському народови його найсьвятїйше право, право рідної мови. В царській Росії нинїшного дня найбільше поневолений — український нарід!

І коли Росія хоче війни, то говорить з неї та ненаситність, яка червоною ниткою тягнеть ся через усю історію сеї імперії, що з московського князївства, загарбуючи все нові землї, поневолюючи народи, розросла ся в кольос, який від ряду лїт загрожує загально-европейському мирови і загальнолюдському поступови, культурі і житю народів.

Та ненавість царської імперії загрожує також нашому національному житю. Історичний ворог України не може спокійно дивити ся, що ще не вся Україна в його руках, що не весь український нарід стогне поневолений під його пановане, що істнує часть української землї, де український нарід не є винятий з під права, де він може жити своїм національним житєм.

Ідучи війною на австро-угорську монархію, Росія грозить загладою також українському національному житю, яке знайшло охорону в конституційнім ладї австрійської держави. Побіда Росії мала би принести українському народови австро-угорської монархії те саме ярмо, в якім стогне 30 мілїонів українського народу в російській імперії.

І тому наша дорога ясна.

Вже підчас попередного австрійсько-російського напруженя з'їзд найвизначнїйших діячів усїх українських партій Галичини, який відбув ся у Львові 7. грудня 1912. р., заявив, що з огляду на добро і будучність українського народу на випадок оружного конфлїкту між Австро-Угорщиною і Росією цїла українська суспільність однозгідно і рішучо стане по стороні Австро-Угорщини проти російської імперії, як найбільшого ворога України.

Так і теперішна хвиля кличе український нарід стати однодушно проти царської імперії, при тій державі, в якій українське національне житє знайшло свободу розвитку.

Дотеперішна пасивність австро-угорської політики супроти затїй російського царизму була все визискувана на шкоду інтересів австро-угорської монархії і її народів а передовсїм на шкоду самостійного національного розвитку нашого народу. І тому тепер нашим сьвятим обовязком є покласти всї свої сили на жертвенник боротьби за будучність рідної країни.

Побіда австро-угорської монархії буде нашою побідою. І чим більше буде поражене Росії, тим швидше вибє година визволеня України.

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДЕ!

Тільки той нарід має права, що вміє їх здобути. Тільки той нарід має історію, що вміє її творити рішучими ділами.

Головна Українська Рада кличе Тебе до дїла, яким Ти здобудеш нові права, утвориш новий період в своїй історії, займеш належне місце в рядї народів Европи.

Нехай же сей поклик знайде відгомін в кождім українськім серци! Нехай збудить в нашім народї давне козацьке завзятє! Нехай вся наша суспільність буде не тільки видцем, але як найдіяльнїйшим учасником грядучих подій! Нехай віддасть всї свої матеріяльні і моральні сили на те, щоб історичний ворог України був розбитий.

До бою — за здійснене ідеалу, який в теперішну хвилю з'єднює цїле українське громадянство!

Нехай на руїнах царської імперії зійде сонце Вільної України!

Львів, 3. серпня, 1914.

ГОЛОВНА УКРАЇНСЬКА РАДА:

Президія:

Др. Кость Левицький, голова. Михайло Павлик, заст. голови. Микола Ганкевич, заст. голови. Др. Степан Баран, секретар.

Члени: Микола Балицький, Іван Боберський, Іван Кивелюк, Др. Микола Лагодинський, Др. Михайло Лозинський, Теофіль Мелень, Володимир Темницький, Др. Кирило Трильовський, Др. Володимир Старосольський, Др. Льонгин Цегельський.

Головна Українська Рада
до всего
УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ!

ГРЯДЕ ВЕЛИКИЙ ЧАС, ВЕЛИКА СЛУШНА ГОДИНА!

Здіймає ся пожежа війни, в якій тріснуть кайдани, що давили поневолені народи. В сій пожежі кує ся будучність України!

Настав слушний час, день нашого воскресення. В сей час український нарід кличе синів своїх до бою за волю України. В сей час нема жертви, яка для нас могла би бути за велика. В сей час одноцілі є наші думки і бажаня, однодушні та тверді мусять бути наші діла.

Однодушним рішенєм Головна Українська Рада з'єднала начальні управи всіх доси в нас істнуючих стрілецьких і руханкових організацій в Українську Боєву Управу.

Українська Боєва Управа стає одинокою старшиною організації українських добровольців, яка одержує назву **Українських Січових Стрільців.**

В її руки зложила Головна Українська Рада верховну владу над Українськими Січовими Стрільцями, а від Тебе, Український Народе, жадаємо карности і послуху.

Тому взиваємо весь український нарід дати Українській Боєвій Управі силу, яка потрібна, щоб викувати будучність України. Взиваємо всіх, хто тільки здатний, молодих і старших, інтелігенцію, селян, міщан і робітників, — на скільки вони не обняті мобілізаційним наказом ц. і к. армії, — **ставати однодушно в лави Українських Січових Стрільців** під прикази Української Боєвої Управи.

В сій ціли Головна Українська Рада наказує безпроволочно **заложити в кождій громаді комітет**, який підлягатиме безпосередно Українській Боєвій Управі та її відпоручникам, як органам іменованим Головною Українською Радою.

Сї громадські комітети мають негайно оповістити всім громадянам про основанє Головної Української Ради і про організацію українських добровольців під проводом Української Боєвої Управи, вияснити народови вагу історичної хвилї, яку переживаємо, і ціль акції, до якої взиває український нарід Головна Українська Рада, і візвати всіх українських молодців і мущин в громаді, необнятих мобілізаційним наказом ц. і к. армії, **зголосити ся і стати в ряди Українських Січових Стрільців.**

Громадський комітет зладить їх списи і безпроволочно повідомить Українську Боєву Управу (у Львові, ул. Мохнацького, ч. 12) про число, вік та військове образованє (службу, шаржу і т. п.) тих, що зголосили ся, тай дожидати-ме дальших приказів, де мають явити ся добровольці під провід Української Управи, котра подбає про все потрібне для добровольців.

Взиваємо дальше всю нашу суспільність, заможних і бідних, мущин і жінок, нести горячу та жертвенну поміч Українським Січовим Стрільцям, а з'окрема **збирати датки на зброю і на санітарну службу („Червоний Хрест")** та слати їх на адресу скарбника Головної Української Ради.

Всіх, хто остає дома, взиваємо **нести поміч родичам тих**, що несуть своє житє на жертвенник України під австрійським та українським прапором. В тій ціли належить шарварком, громадою обробити поля остаючих під оружєм, заняти ся долею незаможних жінок, дітий та старців та поучити всіх про права родин покликаних до удержаня від держави.

Взиваємо вкінци, хто нездатний до зброї то остає дома, з окрема Вас, українські жінки, нести з бодрим, кріпким серцем розлуку з мужами, синами, братами, та милими, тямлячи все і всюди, що покликала їх доля України. Не плакати нам, а сьміливо нести жертви, доки вернуть наші полки, несучи Україні Побіду і Свободу!

Український Народе!

Гряде время, якого давно не було. Зближає ся давно вижидана хвиля, що долю українського народу віддає в руки самому народови. Тепер або ніколи добудемо собі волю! Тепер або ніколи виборемо собі свободу! Або станемо панами своєї землї, або поличимо ся на далї в чужім ярмі.

В тім вага хвилї, що самі можемо рішати про свою долю та власними руками добувати можемо собі свободу. Від нашої готовости, від наших діл, від нашого завзятя і нашої сили залежить тепер наша будучність. Тому кличемо до тебе, Народе: До зброї! З оружєм в руцї зміримо ся з віковічним нашим ворогом, з царизмом!

З оружєм в руцї постоїмо за наші права, честь і будучність!

Стрічаймо великий час, як яло ся Великому Народови!

Нехай-же через весь край котить ся наш поклик! Нехай порвиває з собою всіх, і тисячі нехай стануть в ряди Українських Січових Стрільців!

Бо пора се великая єсть!
У завзятій, важкій боротьбі
Ми поляжем, щоб славу і волю і честь,
Рідний Краю, здобути Тобі!

Львів, 6. серпня 1914.

ГОЛОВНА УКРАЇНСЬКА РАДА:

Президія:

Др. Кость Левицький, голова.
Михайло Павлик, заст. голови.
Микола Ганкевич, заст. голови.
Др. Степан Баран, секретар.

Члени:

Микола Балицький, Іван Боберський, Іван Кивелюк, Др. Микола Лагодинський, Др. Михайло Лозинський, Теофіль Мелень, Володимир Темницький, Др. Кирило Трильовський, Др. Володимир Старосольський, Др. Льонгин Цегельський.

УКРАЇНСЬКА БОЄВА УПРАВА:

Секція акції:

Теодор Рожанковський, начальник, **Дмитро Катамай**, заст. начальника, **Др. Михайло Волошин, Михайло Генин.**

Секція організації:

Др. Кирило Трильовський, голова, **Др. Степан Шухевич**, заст. голови, **Др. Кость Бірецький, Іван Боберський, Дмитро Вітовський, Сень Горук, Володимир Темницький.**

ОПОВІЩЕНЄ.

ВІДПОВІДНО ДО МАНЇФЕСТУ „ГОЛОВНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ РАДИ" З ДНЯ 6 СЕРПНЯ 1914 р. ВИДАЄМО ДО ВСЕЇ УКРАЇНСЬКОЇ СУСПІЛЬНОСТИ ОТСЕ ОПОВІЩЕНЄ:

Всї істнуючі українські стрілецькі організації лучать ся в одну спільну військову організацію під назвою: „**Українські Січові Стрільці**". В цїли доповненя полків українських стрільців зарядкуємо:

I. В кождій громаді має повстати до 24 години громадський комітет з 3 до 5 людий. Сей комітет має:

1) Означити безпроволочно льокаль і виложити аркуші для вписеу добровольців — на скільки вони не обняті мобілізаційним наказом ц. і к. армії.

2) Скликати населенє відозвами, покликами і відповідною агітацією перед поборовий льокаль. Відчитати їм залучений манїфест і завізвати їх до вписеу на листу добровольців.

3) Вибрати потрібне число інструкторів, які відбули свою службу при війску, і припоручити їм, щоби безпроволочно приступили до вправ воєнної полевої служби.

4) Наглядати, щоби ся наука відбувала ся постійно і скоро.

5) Зладити спис добровольців з наведенєм, хто з них мав при війску яку шаржу. Один відпис того спису післати до повітового асентерункового комітету. Другий відпис післати на адресу **Боєвої Управи у Львові, ул. Мохнацького ч. 12.** Рівночасно подати імена голови і членів комітету і громадських інструкторів. Про зміни в комітеті і інструкторів, належить подавати вістку безпроволочно до **Української Боєвої Управи.**

6) Уважати на се, щоби добровольці впорядкували свої родинні справи і були готові кождої хвили на приказ виступити в похід.

7) Доглянути, щоби кождий доброволець мав з собою дві пари біля і добру обуву а в разі покликy поживу на дві доби.

8) Збирати між громадянами на бідних добровольців підмоги, щоби мали на перші конечні потреби і харч.

9) По виході перших добровольців старати ся про побір і вправу дальших добровольців, опікувати ся їх родинами, та старати ся про удержанє порядку і ладу в громаді.

II. В кождім повітовім місті має повстати до 24. години Повітова Управа. Ся управа має:

1) Вистарати ся безпроволочно о відповідний льокаль.

2) Установити повітових інспекторів, які мають наглядати, чи в кождім селі завязав ся громадський комітет і чи робить свою роботу.

3) Установити відповідне число повітових інструкторів, які добре знають військові справи та зможуть контролювати громадських інструкторів по громадах.

4) Придбати матеріяльні засоби, потрібні на кошти поборових чинностий, догляду і контролї, та на підмоги українським добровольцям на випадок, як скличеть ся їх з громад до повітового міста, на кошти **Української санітарної служби Червоного Хреста** і на **Головний Український Боєвий Скарб у Львові.**

Грошеві збірки і датки для Головного Українського Боєвого Скарбу і для Української санітарної служби Червоного Хреста належить слати на адресу: Іван Кивелюк, радник у Львові, Краєвий Виділ.

5) Провадити докладний спис всіх громадських комітетів та уважати, щоби вони присилали правильно свої списи добровольців з кождої громади Повітовій і Головній Боєвій Управі у Львові.

6) Зладити повітовий спис українських добровольців в своїм повіті. Післати такий спис Головній Боєвій Управі у Львові а один примірник задержати у себе. Повідомляти Українську Боєву Управу про стан і число **Українських Січових Стрільців** в повіті та про кожду важнійшу зміну що 10 днів.

7) Приготовити кватири на випадок збору Українських Січових Стрільців з цілого повіту і приладити для них харч.

Збір Українських Січових Стрільців з цілого повіту в повітовім місті тривати буде можливо найкоротше, щоби лише утворити з них спільний відділ і вислати на місце призначеня.

8) Добровольці здібні на інструкторів — на скільки вони не обняті мобілізаційним наказом — мають зголосити ся з цілого краю у Львові, ул. Мохнацького 12, або в Станиславові, в салї „Сокола", ул. Третого мая.

9) Власники роверів, моторів і самоходів — о скільки вони не застережені для ц. і к. армії — мають зголосити ся з ними в повітових командах.

10) Справу заосмотреня всім потрібним в поході полагодить Українська Боєва Управа в найблизшім часї.

11) На добровольця в Укр. Січових Стрільцях може зголосити ся і бути принятий лиш сей, хто на підставі мобілізації або спеціяльного покликаня не є вже тепер обовязаний до військової служби в якім небудь відділї ц. і к. армії а з осібна також в загальнім ополченю (ляндштурмі).

Львів, 6. серпня 1914.

Українська Боєва Управа.

Українська маніфестація за Австрією у Львові.

Дня 30. липня с. р. вечером була столиця Галичини сьвідком величавої української манїфестації, яка була як найкрасшим доказом почувань української суспільности до Австрії. Вже по 7. годині вечером зібрали ся Українцї городецьких українських організацій на подвірю школи імени Грінченка з музикою, лямпіонами і таблицями та вирушили улицею Городецького до міста, де до них долучували ся члени инших українських товариств. З того утворив ся величавий

похід,

котрий перейшов улицею Кароля Людвика, прибув до Ринку, де на него ждали члени центральних українських організацій і де він взріс ся до більше як пятитисячної маси. В Ринку задержав ся похід перед каменицею тов. „Просьвіта", співаючи національні гимни. Тут з бальконy І. поверха промовив д-р Евген Озаркевич.

По промові музика відограла австрійський гимн, а опісля український сокільський марш. При звуках сокільського маршу рушив похід дальше

під Намісництво.

Треба було довшого часу заки ся велика маса народу, яка в тім часї зросла до десять тисячів, могла перебити ся через вузкі улички з Ринку і уставити ся перед намісництвом. На перші оклики „Славно" заяснїли усї вікна в мешканю ц. к. намісника, а музика заінтонувала австрійський гимн. В тій хвили явив ся намісник д-р Коритовський на бальконї. По короткій промові одного з комітетових, котрий висказав ціль сеї манїфестації, відновів д-р Коритовський з бальконy, висказуючи подяку іменем Його Величества Цїсаря, за сї вислови льояльности української суспільности у Львові. Музика відограла тепер наш народний гимн „Ще не вмерла Україна". При звуках українського народного гимну передефілював цілий похід перед намісником, прямуючи під

генеральну команду

при Бернардинській площи. Тут відограла музика австрійський гимн і марш Ракочія а народна маса підносила клич: „Нехай жиє австрійська армія!" На бальконї команди явив ся комендант львівського корпусу генерал Кольошварі з цілою генералїцією, дякуючи демонстрантам за заяви льояльности для австро-угорської держави і її монарха та за признанє для армії.

Знова роздали ся звуки музики і сьпіву „Ще не вмерла Україна" і при звуках нашого національного гимну пійшов похід дальше під

офіцирське касино

при ул. Фредра, де рівнож відограно австрійський гимн і марш Ракочія. Під сю пору було зібраних в касинї дуже богато офіцирів, іменем котрих промовив один зі старших офіцирів в українській мові, висказуючи ся з признанєм про льояльність Українців для австро-угорської монархії і про хоробрість українських жовнірів. Знова оклики „славно", „нехай жиє армія" і при звуках „Гей там на горі Січ іде" рушив похід до своєї оконечної цїли,

під німецький консулят

при улици Хмельовського. По дорозі і під консулятом дали ся чути могучі оклики: „Нехай жиє цїсар Франц Йосиф", „Нехай жиє Німеччина", „Нехай жиє цїсар Вільгельм II", „Проч з Росією", „Нехай жиє Україна". Відограно знов австрійський та український гимн і похід завернув в улицю Словацького, де розвязав ся о 10 год. вечер. Значна часть походу рушила на Городецьку улицю під Сокіл III. і ту ще промовляв п. С. Біляк.

Взагалї українська демонстрація за Австрією львівських Українців випала дуже величаво, без порівнаня величавійше як польська демонстрація з попередного дня, бо українська демонстрація була що найменьше в трое більша від польської і в ній брали участь всї наші визначнійші люди, коли в польській демонстрації були майже самі Жиди і уличні павири, а по одного визначнійшого Поляка.

"SVOBODA" (LIBERTY)
THE RUTHENIAN NEWSPAPER
Published three times a week Tuesday, Thursday and Saturday, at 83 Grand St., Jersey City, N. J.
TELEPHONE: 498 JERSEY CITY.
Published by The Little Russian Nat'l Union of America.
Established 1893.
JOSEPH STETKEWICZ, editor. 83 Grand St., Jersey City, N. J.
A. SAWKA, manager. 83 Grand St., Jersey City, N. J.
Terms: Two dollars a year, for Canada three dollars a year. Single copy: 3 cts.
Entered as second-class matter March 30, 1911, at the Post Office at Jersey City, N. J., under the Act of March 3, 1879.
AMERICAN ASSOCIATION MEMBERSHIP LABEL
Оплачувати ґазету треба завсїди з гори.
Гроші треба посилати в реджістрованім листі, або через експресовий або почтовий моні ордер. Моні ордер, то є грошевий переказ, котрий дістанете від почтара або аґента на експресовім офісї, пішліть на нашу адресу, бо без того ми не годні гроший дістати.

Галичина підчас війни.

Окрім кількох чисел старокраєвих газет, котрі ми одержали в пятницю, дня 6. с. м., дістали ми ще на другий день, в суботу, кілька дальших чисел, в тім „Дїло" з 11. і 12. серпня с. р. і кілька давнїйших.

З давнїйшими числами одержали ми **манїфест Головної Української Ради до Українського Народа в Австрії, який в цілости передруковуємо в нинїшнім числї „Свободи" разом із зазивом сеї Г. У. Ради в справі заложеня української військової організації під назвою „Українські Січові Стрільцї", на чолї котрої стоїть „Українська Боєва Управа". Вкінци подаємо й оповіщенє „У. Б. Управи" в справі переведеня української військової організації.**

Цілий сей манїфест із зазивом в справі У. Б. Управи, розуміє ть ся, не має серед теперішних обставин для нас, американських Українців, жадного практичного значіня, але мимо того ми його передруковуємо в цілости, аби американська Україна мала добрі відомости, яке становище заняли наші брати в Галичині супроти теперішної війни в Европі, яка в кождім разї для нашого народа має велике значінє.

Крім того подаємо в сїм числї „Свободи" богато инших вістий зі старокраєвих газет.

* * *

УКРАЇНСЬКА МОБІЛЇЗАЦІЯ.

„Сокіл-Батько" у Львові видав такий приказ:

Приказ „Сокола-Батька".

Члени всіх „Січий" і „Соколів" „Сокола-Батька" мають стати тепер членами „Українських Січових Стрільців", які гуртують в собі всї українські руханкові, стрілецькі і пожарні товариства. Старшиною „Українських Січових Стрільців" є „Українська Боєва Управа" у Львові, ул. Мохнацького 12, і у всіх стрілецьких справах від тепер всї члени наших філїй мають слухати її приказів аж до нашого відклику. Зголошуйтесь сейчас в місцевих і повітових комітетах сих Стрільців на добровольців. — Гаразд!

За старшину „Сокола-Батька":

Іван Боберський, голова.
Роман Волошун, начальник.

* * *

Зрівнанє Стрільців з правильним війском.

B207

Галицький намісник повідомив всїх старостів і обох президентів столичних міст, що на основі цїсарської постанови з дня 3. серпня с. р. мінїстер краєвої оборони уповажнив намісника під певними точно означеними услівями дати дозвіл на переміненє істнуючих в краю

союзів і стрілецьких товариств (Соколи, Стрільці, стрілецькі дружини і т. п.) як польських так і українських, на стрілецькі корпуси, котрі можуть бути приділені до загального ополченя, отже стануть під охороною міжнародного права. Корпуси сї дістануть, коли примінять ся до всїх поставлених їм услівий, карабіни й опояски до ношеня на лївім рамени, яко відзнаку приналежности до оружної сили держави. Товариства і стрілецькі корпуси мають в цїли одержаня такого дозволу зголошувати ся до віносних старость згдядно до дирекції поліції і маґістратів обох столичних міст. Старостви предложать подаия президії намісництва з проєктом статута. Намістник є уповажнений затвердити статут.

* * *

НАСТРІЙ ПО СЕЛАХ.

Громада Дубє (пов. Броди) на поклик стоваришеня Червоного Хреста зложила дня 8. м. м. 200 корон на руки брідського старости. Парох о. Дуткевич від себе заявив згоду дати приходство і сусїдний церковний будинок враз з услугою і помочию після своїх сил. Окрім того зобовязав ся з женою зорґанізувати обслугу ранених з місцевого жіноцтва. В селї мимо суму по 130 мужах, які пішли в ряди оборонців держави — настрій дуже добрий і патріотичний.

Громада Грибовичі (пов. Львів) передала до редакції „Дїла" через господара Івана Хрипяка Білого 135 К 33 с. на цїли „Українських Січових Стрільців". Перейшли від хати до хати і зібрали добровільні датки. Примір сей — пише „Дїло" — будуть безсумніву наслїдувати всї українські громади.

Зі Скалата пишуть до „Дїла": Дня 29. липня зголосило ся зі Сороцка 24 добровольців на війну. Жонаті і молодції, є між ними літ 18. Нині вечером вже виїздять. Сороцко — се найсьвідомійше село українське в Скалатщинї.

* * *

ДАЛЬШІ АРЕШТОВАНЯ СЕРЕД МОСКВОФІЛІВ.

„Дїло" з 12. серпня пише: Остатними днями арештовано в Рогатинщині: ст. прав „юношу" Спачинського, бувшого префекта москвофільської бурси в Рогатині, о. Ів. Мащака, пароха з Лпиниці горішної, Романа Кобринського, почт. ур. в Рогатині, о. Аполїнара Филиповського, пароха з Підкаміня з дочкою, Михайла Демчишина, дяка з Конюшок і одного двірського парубка в Стратині.

Відомість, що арештовано о. Д. Дорожинського, гр. кат. катихита при німецькій ґімназії у Львові не є правдива; о. Дорожинський пробуває в Новім Мізуни у свого вітця, пароха Мізуня.

З хвилею проголошеня воєнного стану намножило ся богато чуток про увязнене й юстифікації ріжних руссофілів. Оттак пущено чутки про розстріл послів Кльофача, Смодляка і... Маркова. На скільки знаємо сї вістки пересадні. Пос. Маркова зроблено тільки нешкідливим і відставлено via Відень до одної з західних провінцій держави.

Образки з війни.

НА ГАЛИЦЬКО-РОСІЙСЬКІЙ ГРАНИЦИ.

В „Дїлї" з 12. серпня с. р. знаходимо такі вісти:

Поражене козаків.

Броди. (Пр. т.) Коло Дудиня, села в брідськім повіті, недалеко Залозець, прийшло до перепалки уланів з російськими козаками, котрі мали за собою оперте у відділї піхоти. Перепалка скінчила ся для козаків фатально, бо 27 з них полягло, а 11 взято до неволї. Кілько було ранених не знати, бо утікаючі ранених забрали з собою. Разом з козаками подав ся і відділ російської піхоти.

Відень. (Ткб.) На півночи російські патрулї кінноти на схід від Висли намагали дістати ся до Сяну, але їх всюди відперли.

В напрямі Бродів три шпадрони кінноти і відділ машинових карабінів ударив на наші постерунки, але відперто його поза границю.

З Розвадова доносять, що козаки, підпомагані російською піхотою, старали ся передістати на галицьку територію, але наші відділи їх відкинули і виперли.

* * *

НАСТРІЙ В РОСІЇ ПІДЧАС ВІЙНИ.

Телеґрами з Росії доносять, що в Росії страшно патріотичний настрій. Сим вістям дехто вірить тому, що нема инших вістий, бо Англія инших вістий не пустить. Але тепер довідуємо ся з ґазет, які ми дістали з перших днів серпня, що настрій в Росії трохи инакший. Ось послухайте:

Настрій серед Москалів.

Черновецькі німецькі ґазети пишуть: Один професор середної школи в Черновцях, котрий по богато пригодах прибув там з Одеси, оповідає: До 6. серпня перебував я в Одесї, де настрій не був зовсїм прихильний для війни. Ґрупи хлопців під проводом поліції уладжували демонстрації за війною. Вістку, що німецькі війска увійшли до російської Польщі, привитали з вдоволенем, говорили лише сумно, що Німеччина й Австрія визволить лише Поляків, коли инні народи в Росії дальше останутъ під царським кнутом. Москалі благословити будуть день, в котрім Австро-Угорщина і її союзники здіймуть ярмо з них. Російські часописи подають **неправдиві вістки про геройства козаків.** Донські й уральські козаки приняли мобілїзацію дуже холодно. **Здасть ся, були випадки бунту. Плян Росії ужити козаків яко передної сторожі вмаширования до Німеччини й Австрії не вдав ся.**

Переполох серед російських війск на Кавказї.

Турецька ґазета „Ікдам", яка виходить в Царгородї, довідуєть ся з певної сторони, що Москалї від кількох днів покидають дуже поспішно околиці над турецько-російською границею і при сїм відвороті в глибину краю палять маґазини з поживою. Дивізія кавалерії подала ся до Карсу. **Богато російських дезертирів втікає до Туреччини. В Баку прийшло до заворушень між резервістами, причім убито директора поліції.**

Російські побіди.

Віденська німецька ґазета „Райхспост" доносить: Один Австріяк, який вернув з Росії, оповідає, що російські ґазети з перших днів місяця серпня в Києві й Одесї подають ось-такі вісти: Побідна російська армія вступила вже до Австрії. У Львові панує революція. Краків занятий російським війском. Населенє Галичини зустрічає російське війско з одушевленєм. Пруське війско, яке хотіло вдерти ся до російської Польщі, побито на голову. Російська армія йде від побіди до побіди...

Ґазета „Райхспост", а за нею і львівські ґазети пишуть, що Росія такимисамими видумками кормила своє населенє і підчас японської війни. Австріяків такими сьмішними видумками може тільки розвеселити, але японський конець прийде Росії і тепер.

ЗЇЗД УКРАЇНСЬКИХ НАРОДНИХ УЧИТЕЛІВ.

Дня 25. і 26. липня с. р. відбув ся у Львові український зїзд народних учителів з усїх земель України. Зїзд випав величаво. На 4.000 усїх українських учителів і учительок в Галичині приїхало до Львова около 1.500. З Буковини приїхало около 60 учителів, з російської України прибули три відпоручники. Також чеські учительські товариства вислали 12 своїх представників. Прибув ще і відпоручник Словінців з Люблянп. З поміж наших послів явили ся д-р К. Левицький, проф. д-р О. Колесса, д-р В. Бачинський і Т. Рожанковський.

Зїзд тривав два днї. Першого дня рано відбуло ся отворенє зїзду. Привіт і желаня зїздови складали відпоручники ріжних наших товариств. Українці з російської України, Чехи, Словінець і посол д-р Колесса.

При отвореню зїзду голова учителїв віддав поклону памяти бл. п. архикнязя Франца Фердинанда і зїзд вислав до Відня телеґраму з заявами співчутя.

Наради на тім зїздї були дуже поважні. Найбільше уваги звернено на те, як представляєть ся наше шкільництво. Референти представили, що і в Галичині і в Росії і на Буковині і на Угорщині, а також за морем в Канадї і Бразилії українські школи ще дуже слабонькі. А що від школи залежить цїла будучність дитини, то-ж учителї рішили подбати, щоби наше шкільництво піднесло ся і щоби в школах більшу вагу привязувати до розбудженя українського духа.

Крім сього радили учителї над тим, які би то книжочки і ґазети видавати для малих дїтий, щоби вони вже від найранїйших лїт пізнавали, хто вони, та щоби ставали в житю чесними людьми.

Наконець рішив зїзд уладжувати для учителїв університетські курси, щоби в той спосіб піднести образованє учителїв. Також признали всї потребу оставати зі собою в близьких товариських взаєминах.

Усїм тим нарадам і концертови, який відбував ся першого дня, прислухували ся Чехи і російські Українці. Вони пересьвідчили ся, що наш нарід в Галичині не спить, а працює і орґанізує ся. Дай Боже, щоби за приміром учительської орґанїзації пішли і другі наші товариства та орґанїзації.

НОВИНКИ.

ПОЧАТОК XIII. ГОЛ. КОНВЕНЦІЇ Р. Н. СОЮЗА В АМЕРИЦЇ.

В понеділок, дня 7-го с. м., розпочались у Бофало, Н. Й., наради XIII. Головної Конвенції Р. Н. Союза в Америці.

УКРАЇНСЬКЕ ЖІНОЦТВО І НАШІ ВОЯКИ.

До львівського „Дїла" з дня 11. серпня пише один дописуватель: Кілька днів тому був я сьвідком вельми гарної хвилї. Коли на стацію в Ходорові заїхав військовий поїзд, що віз наших борців на терен бою, явилось на стації кільканайцять пань і панночок Українок з кошичками повними яблок, хліба і яєць та з пуделками папіросок, і вони спішучи від ваґона до ваґона, обділювали переїжджаюче війско сими артикулами. Втомлені жовняри витягали жадно руки по сї дари. Инші панночки подавали із збанків воду жаждучому війску. За кільканайцять мінут був обдарований кождий жовнїр. В хвилї коли поїзд відїздив війско піднесло веселе „урра" та дякувало, підносячи шапки в гору, своїм добродійкам. Вже далеко був поїзд за стацією, а все ще веселе „урра" було чути і видно було привіти засилані в гору піднесеними шапками. Сеї гарної акції підняло ся в Ходорові українське товариство „Жіночий Кружок ім. Шевченка". При кождім майже поїздї являють ся члени сего товариства та ведуть акцію зорґанїзовано. Доказ се сьвідомости і патріотизму жіноцтва ходорівського. На сім місци підношу се яко примір гідний наслїдування.

ПОСЬВЯТА УКРАЇНСЬКОЇ ЖІНКИ.

Львівське „Дїло" пише: По розкиненю відозв комітету жіночої орґанїзації зголошує ся вчера до нас бідна львівська зарібниця з жертвою і готовостию до працї. Приносить кілька штук чистого гарного біля і жертвує цїлу свою особу до розпорядимости Комітету. Може ходити коло хорих, варити, прати. Відтак здіймає хрестик з шиї і жертвує на Український Червоний хрест. „Чи се золото?" — питаю. „Так, я все його заставляю в банку і приймають. Але най вже всьо йде, коби Господь милосерний за нами дав побіду". Отсей вчинок бідної жінки з пролетаріяту нехай в примір буде тим паням, що перед нашими колектантками запирають двері, або зашивши ся у безпечний кут, уживають вакацій, дожидаючи, що нам доля принесе. — К. М.

МОСКВОФІЛЬСЬКИЙ ПРОВОКАТОР.

Пишуть з Коломиї: В Коломиї живе москвофільський аґітатор учитель школи виділової Лука Спольський, коломийський кореспондент „Пр. Руси", — звісний зі своїх рівно глупих, як і безличних зізнань на процесі Бендасюка. Минувшого вівтірка прийшов він вечером до каварнї „Рояль" де зібране було велике число публики цивільної і військової. Коли капеля стала грати гимн національний, Спольський не хотів встати і аж на домаганя публики встав. По відіграню гимнів австрійського, українського і польського, публика стала зносити оклики: Нехай жиє Австрія, нехай жиє Україна, нехай жиє Польща, проч з Росією, проч з російськими аґентами, — всї ті оклики звернені на адресу Спольського. Після того зажадала публика, аби Спольський опустив льокаль. Коли він того не хотів зробити, оґірчена публика силою викинула його з каварнї. — („Дїло").

ЗАПОМОГОВИЙ ФОНД ДЛЯ ВДІВ І СИРІТ.

Віденські дневники доносять, що в льокалях корпусної команди відбула ся вчера нарада в справі основаня запомогового фонду для вдів і сиріт цїлої оружної сили. Конференція була дуже численна, взяло в нїй участь богато членів цїсарського дому, між иншими архикнязь Леопольд Сальватор, архикнягиня Бланка, котрі обняли протекторат. Міністер війни Кробатін обняв гоноровий провід.

НАГОРОДА ДЛЯ ПЕРШИХ ГЕРОЇВ.

Ґуґо Маркус, директор віденського Банку союзного зложив в міністерстві війни 2.000 кор. з тим призначенєм, що 1.000 К жертвує тому з посеред жовнірів австро-угорської армії, хто перший здобуде ворожий прапор, а 1.000 кор. тому, що здобуде першу неприятельську гармату.

В СПРАВІ ПОДОРОЖІНЯ ЗАСОБІВ ПОЖИВИ

оповістила президія австрійського міністерства: Замітне в останних часах, але економічним положенєм неоправдане подорожінє засобів поживи спонукало міністерство до пригаданя, що загальний карний кодекс карає деякі форми лихварського торгованя засобами поживи. Після 482 § торговець, котрий ховає товари, що служать до заспокоєня щоденних потреб, або не хоче їх продати, поповнює проступок, караний гривною, втратою концесії а навіть і строгим арештом від одного до шістьох місяців.

НЕДОСТАЧА ДРІБНИХ МОНЕТ.

З Відня пишуть: Кілька днів з початком серпня у Відни не можливо було денебудь змінити паперову десяти або двайцятикоронівку. Все заховує срібло та масами облягає Австро-угорський банк, щоб міняти банкноти на срібло й дрібні монети. Недостачі металевої монети зарадить вичеканенє нових дво-і одно коронівок та видача паперових двокоронівок на зразок давних паперових ранських.

ПОЖЕЖА В НАДВІРНІЙ.

Дня 5. с. м. вибухла в Надвірній пожежа, яка наслїдком незвичайно сильного вітру дуже поширила ся і знищила кількасот будинків. Жертвою страшної стихії впали м. п. старинна, з Манявського Скиту перенесена, з кедрового дерева побудована церков, 6-клясова дївоча школа, товариства „Родина" і „Народний Дім", почтовий уряд, нотаріят, дві адвокатські канцелярії, заряд дібр і лїсів. Згоріли улиці Пнївська, Делятинська, Шашкевича, Шевченка, часть Станиславівської і середмістя. Матеріяльні втрати очевидно необчислені — такого огню в Надвірній ще взагалї не було — натомість фактом є що в огни найшло смерть десять осіб. При сїй нагодї виявила ся наглядно пекуча потреба реформи огневої поліції, особливо справленя сикавок, бочок на воду, гаків, драбин і инших пожарничих приладів, бо вже пожежа з 5. с. м. привела десятки як не сотки родин до крайної нужди.

ОПРИШКИ В НАДВІРНЯНЩИНЇ.

В селї Микуличині коло Делятина на хату господаря Боднарука, що мешкає за селом під лїсом, напало в ночи трех замаскованих опришків. Вибивши вікно, дістали ся опришки до хати і забрали готівкою 3.080 корон, які одержав Боднарук за продані воли. Під сю пору була лише жінка Боднарука, Анна і її загрозили опришки смертию, коли би хотіла ставити опір. Забравши гроші, пішли опришки дальше верхами гір до сусїдного села Дори і там напали знов на хату господаря Семанюка, у котрого забрали около 80 корон. Збуджений зі сну Семанюк ставив опришкам опір, за що один з них скалїчив його дуже небезпечно топором в черево. Жандармерія арештувала вже в Делятинї одного опришка, Шмухера, торговця овець, у котрого найдено також окровавлений топір.

———0———

СВЕН ГЕДІН ЗА ВІЙНОЮ.

Берлїнські часописи доносять зі Швеції, що звісний шведський учений і знаний подорожник Свен Гедін, котрий тому кілька лїт видав аґітаційну брошуру за війною з Росією — тепер почав аґітаційну подорож за війною з Росією.

ЩО КАЗАВ РОСІЙСЬКИЙ ҐЕНЕРАЛ ПРО АВСТРІЙСЬКУ АРМІЮ?

Редактор французької ґазети „Там" мав розмову з російським ґенералом Куропаткіном про австрійську армію. Потім він ту розмову так описав:

„Не можемо дурити себе, каже Куропаткін, щоби побіда над Австрією була легкою. Численна австрійська армія добре в усе потрібне заосмотрена, оперта о Галичину, добре зорґанізовану, може під розумною управою тримати в шаху навіть сильнїйшу армію нїж російська".

СІОНІСТИ І УКРАЇНСЬКІ СІЧОВІ СТРІЛЬЦЇ.

Центральний Комітет сіоністів партиї Галичини ухвалив на вчерашнім засїданю висловити свої симпатії орґанїзації Українських Січових Стрільців і піперти її акцію як морально так і матеріяльно. В нинїшнім жидівські „Таґблят-і" має появити ся відозва партії з покликом збирати датки на орґанїзацію Українських Січових Стрільців. („Дїло").

„ТЯЖКО Є РОСІЙСЬКІЙ ДУШІ!"

В Петербурзї запиває перед війною президент французької републики тоасти з царем Миколою при взуках музик, сьвітла, балевих строїв і т. д. А тимчасом російський дневник „Рѣчь" не дїлив сеї французько-азійської радости, лише писав: „Однак у вітчині є сумно. Тяжке є тепер російській души, не є вона спосібна ні до боєвих сурм ні до запалу".

ПОБИТО СЕРБСЬКОГО ПРЕСТОЛОНАСЛЇДНИКА.

З Білгороду доносять, що капітан Душан Петрович, наречений Людміли Гартвіґ, дочки помершого російського посла, по довшій перепалці — котрої причини невідомі — дуже побив престолонаслїдника кн. Александра.

СЬВІТОВОГО МИРОВОГО КОНГРЕСУ НЕ БУДЕ.

З Відня доносять, що заповіджений на 15. вересня сьвітовий мировий конґрес у Відни відкликано.

ПОСУХА В ПОЛЬСКІМ КОРОЛЇВСТВІ

До Варшави надходять вісти з цїлого Польського Королївства, що панує на провінції страшна посуха. Спека є так страшна, що не можна в день розпочинати жнива, бо засохле збіже ломить ся, що спричиняє великі шкоди для рільників. В численних місцевинах відбувають ся жнива ночию, коли збіже є вогке. Менші ріки, потоки і керниці повисихали. На Шлїсю дає ся сильно відчувати недостача води.

ЗАТЬМА СОНЦЯ.

Дня 21. м. м., в пятницю, була цїлковита затьма сонця над Ґренляндією, Норвеґією, Швецією, Росією, Персією аж до виливу Індусу.

Плач Луцика.

Ой сїл я тай зажурил ся,
Що десь русский цар сгубил ся,
Що ізмінники настали,
Царя русского десь врали.

* * *

Санк Петербург он покинул,
Но не знати, где полинул.
Ой не знати, не видати,
Старорусска плаче мати.

Не хотїл жить над Невою,
Пашол в Москву над Москвою;
Там с престола золотого,
Жидам прав обіцял много.

Потім вісти прилїтали,
Що царя „на фронт" післали,
С врагом битись, но нїт чутки,
Ци то правда, ци то шутки.

* * *

Гей, ви гори, ви Карпати,
Ци царя в вас не видати?
Ци он бєт ся, побіджає,
Ци на войнї го немає?

Гей, ви гори із Бескида,
Се-ж неслихана огида.
Гляньте с заду і с переду,
Ци провадит цар череду!?

Гей, ти горо, Чорногоро,
Ти карпатская розворо!
Подивись хоч ти с висока,
Ци є с фронту цар, ци с бока!?

* * *

Вітер віє, повіває,
С Галиції повертає,
Где он виліз бул в Карпати,
Щоби войну оглядати.

Прилетїл до Олифанту,
В моїй хатї сїл на банту;
Віє в ухо, повіває,
Що царя в війнї немає.

* * *

Що я сроблю, що я вдію,
Що покинул он Россію?
Кто там буде панувати,
Рублї дїтям посилати?

Обезцарена родина,
Се правдива Украина,
А без царскої опіки,
Она сдусит нас на віки.

Старорусскі слези собрал
Кирило Ґедзило.